

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 447/2014-48

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. augusta 2014 predbežne prerokoval sťažnosť Š. S., zastúpeného JUDr. Ing. Lindou Kovandovou, Ulica Janka Kráľa 1, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia práv podľa čl. 1 ods. 2, čl. 17 ods. 1 a 5, čl. 19 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 a 3, čl. 6 ods. 1 a 2, čl. 8 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tost 36/2013 z 28. novembra 2013 v spojení s uznesením Špecializovaného trestného súdu sp. zn. Tp 37/2013 z 19. novembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. januára 2014 doručená a 5. marca 2014 a 6. marca 2014 doplnená sťažnosť Š. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie práv podľa čl. 1 ods. 2, čl. 17 ods. 1 a 5, čl. 19 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 a 3, čl. 6 ods. 1 a 2, čl. 8 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Tost 36/2013 z 28. novembra 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“) v spojení s uznesením Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) sp. zn. Tp 37/2013 z 19. novembra 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie špecializovaného súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej jednotky finančnej polície, expozitúry Stred v Banskej Bystrici, (ďalej len „národná kriminálna agentúra“) pod ČVS: PPZ-475/NKA-FP-ST-2013 z 15. mája 2013 vznesené obvinenie pre pokus obzvlášť závažného zločinu podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 14 ods. 1, § 221 ods. 1 a 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Sťažovateľ bol uznesením sudcu pre prípravné konanie špecializovaného súdu sp. zn. Tp 37/2013 zo 17. mája 2013 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 1/2013 z 28. mája 2013 vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry“) predložil špecializovanému súdu 13. novembra 2013 návrh na predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľa o sedem mesiacov, teda do 14. júla 2013. Špecializovaný súd svojím uznesením sp. zn. Tp 37/2013 z 19. novembra 2013 rozhodol o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa do 19. januára 2014. Najvyšší súd svojím uznesením sp. zn. 6 Tost 36/2013 z 28. novembra 2013 rozhodol o zrušení napadnutého rozhodnutia špecializovaného súdu a lehotu trvania väzby sťažovateľovi predĺžil do 31. marca 2014. V ostatnom podal sťažovateľ na ústavnom súde sťažnosť.

3.1 Sťažovateľ po podrobnom rozbere dôkaznej situácie v jeho trestnej veci konštatuje svoju nevinu, resp. poukazuje na to, že sa žiadnej trestnej činnosti, ktorá je mu kladená za vinu a predstavuje materiálnu podmienku jeho väzby, nedopustil. Ako sám

hodnotí, „... zo žiadnej... svedeckej výpovede či iného dôkazu nevyplýva, že by sa... protizákonným spôsobom domáhal pripísania uvedenej sumy v prospech akéhokoľvek účtu. Celé obvinenie, konkrétne celý popis skutku, ktorého sa mal... údajne dopustiť je absolútne nereálny a dokazuje, že OČTK, ani súdy nemajú vedomosť o tom, čo je to systém SWIFT a ako tento systém funguje. Je nemysliteľné, aby porušovatelia akceptovali znenie a obsah obvinenia..., tak ako je v uzneseniach popísané, bez špecifickej znalosti v oblasti SWIFT systému a tiež európskej judikatúry, konkrétne napr. rozsudku Súdneho dvora EU vo veci C - 540/09, ktorý sa už s takýmito otázkami odborne a záväzne vysporiadal.

Zo žiadneho dôkazu v celom konaní nevyplýva, že by sa... akokoľvek nezákonne snažil pracovníkov banky či už podplácať alebo, že by ich či už pomocou nejakého fyzického alebo psychického násillia k spolupráci nútil. Jediné, čo ... vo veci vykonal bolo, že rokoval s bankou pri podpise zmluvy, pričom pracovníčka banky dobrovoľne a v rámci svojich oprávnení podpísala zmluvu, tzv. Memorandum o porozumení zo dňa 23.03.2013. Neskôr sa už... len pýtal v banke na stav bankového účtu spoločnosti, ktorej bol konateľom. Nedomáhal sa žiadneho pripísania peňažných prostriedkov na účet spoločnosti. Pýtať sa na stav účtu, ku ktorému má daná osoba dispozičné oprávnenie, vôľa otvoriť si účet v J&T banke, ako aj mať pripravené vypísané platobné príkazy, nie sú protizákonným konaním a teda ani trestným činom, sú to úkony vykonávané v rámci bežného života či pri výkone podnikania a plne v súlade so právnymi predpismi.“. Poukázal taktiež na to, že „... v danej veci nie sú ani naplnené znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu. Nie sú naplnené jednak z dôvodu absencie protiprávneho konania sťažovateľa ako obvineného, jednak z dôvodu, že z vyššie uvedených okolností je zrejmé, že banka nemohla byť v tejto veci uvedená do omylu a teda ani nemohla banke vzniknúť škoda a tiež z dôvodu, že tu absentuje príčinná súvislosť medzi konaním sťažovateľa a akýmkoľvek prípadným vznikom škody.“. Postupu vo veci konajúcim súdom vytkol predovšetkým to, že „Súdy a OČTK sa pri rozhodovaní v súvislosti s trestným stíhaním a s väzbou vôbec neriadili podstatou príčinnej súvislosti a judikatúrou k nej a ani otázkou zavinenia (pozri najmä r. č. 46/1963 a r. č. 37/1975). Nezaoberali sa ani možným zánikom trestnosti činu - pozri najmä r. č. 44/1989. 14/1964 a 76/2002.

Súdy sa nezaoberajú istým a jednoznačným zistením škody, resp. reálnosťou vzniku škody, ich úvahy sú len vágne a všeobecné, možnosť vzniku škody tu nebola ani preukázaná

ani konkrétne špecifikovaná, a toto je podľa názoru sťažovateľa v rozpore s Trestným zákonom a judikatúrou (r. č. 21/2002, r. č. 3/1962). Zo spisu vyplýva, že spôsobenie škody aktivitami, ktoré uskutočňoval sťažovateľ nie je ani len teoreticky možné.“.

3.2 K dôvodom preventívnej väzby argumentuje tým, že „V danej veci neexistuje dôvodná obava z toho, že by sťažovateľ mohol pokračovať v trestnej činnosti či dokonat' trestný čin, pre ktorý je proti nemu vedené trestné stíhanie. Jednak celé konanie, tak ako je opísané v uznesení o vznesení obvinenia, nie je reálne možné, nie je možné teda v ňom ani pokračovať, či dokonat' ho. Dokonca nikde nie je presne špecifikované, v čom by malo dokonanie činu spočívať. Preto je nepochopiteľné, ako mohli porušovatelia (súdy) akceptovať takéto tvrdenia a na základe nich rozhodnúť o predĺžení lehoty väzby.

Dokonanie či pokračovanie v trestnej činnosti nebolo v čase rozhodovania súdov o predĺžení lehoty väzby možné ani z toho dôvodu, že v danom čase už neexistovali v ČSOB účty spoločností, v mene ktorých sťažovateľ konal. Tieto boli zrušené a v inej banke než ČSOB nemohlo dôjsť k obdobnej transakcii z dôvodu absencie zmluvy s bankou, na základe ktorej by bola finančná transakcia vykonaná. Teda s inou bankou nebola uzavretá zmluva, na základe ktorej by mohlo dôjsť k prevodu peňažných prostriedkov.

Základnou premisou pokračovania v trestnom čine je, že páchatel' čiastkovými útokmi uskutoční ten istý čin, čo v tomto prípade nebolo doposiaľ preukázané. Na pokračovanie či dokonanie TC nestačí uviesť, že sťažovateľ mal účty aj v inej banke (Sberbank) a že by sa tam mohol dopustiť podobného konania, keď s touto či inou bankou nebola uzavretá zmluva obdobná Memorandu o porozumení zo dňa 23.03.2013, ktorá by na vykonanie peňažnej transakcie (prevodu peňazí) subjekty oprávňovala. V tejto súvislosti poukazujeme aj na judikát r. č. 22/1990.“. V závere svojej argumentácie poukázal aj na pomalý postup orgánov činných v trestnom konaní pri vykonávaní predovšetkým znaleckého dokazovania: „Celý návrh prokurátora na predĺženie väzby je nedôvodný a úkony, pre ktoré žiadal predĺženie väzby mohli byť dávno urobené, preto porušovatelia výrazne pochybili, ak takémuto návrhu čo i len z časti vyhovelí.“

4. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľa garantované v čl. 1 ods. 2, čl. 17 ods. 1 a 5, čl. 19 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 Ústavy SR, ako aj v čl. 5 ods. 1 a 3, čl. 6 ods. 1 a 2, čl. 8 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

uznesením Špecializovaného trestného súdu. pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 37/2013 z 19.11.2013 a uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Tost 36/2013 zo dňa 28.11.2013 porušené boli.

2. Uznesenie Špecializovaného trestného súdu. pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 37/2013 z 19.11.2013 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Tost 36/2013 zo dňa 28.11.2013 sa v plnom rozsahu zrušujú a sťažovateľ (obvinený) musí byť prepustený na slobodu.

3. Sťažovateľovi sa priznávajú trovy právneho zastúpenia v sume 284,08 EUR (slovom: dvestoosemdesiatštyri eur a osem eurocentov), ktoré sú porušovatelia povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne k rukám advokátky JUDr. Ing. Lindy Kovandovej do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Článok 17 ods. 1 ústavy zaručuje osobnú slobodu. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

8. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru má každý právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom... zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní [písm. c)]. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

9. Dohovor v čl. 5 a ústava v čl. 17 sa svojím obsahom týkajú osobnej slobody jednotlivca. Rozdielom v znení týchto článkov je použitá terminológia, keď čl. 5 dohovoru výslovne priznáva právo či nárok súvisiaci s osobnou slobodou, zatiaľ čo čl. 17 ústavy takéto termíny nepoužíva, ale ustanovuje jasné limity pre štát v prípade zásahov do osobnej slobody jednotlivca.

10. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil

prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

11. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usporiadaný na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02).

12. Ústavný súd pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

13. Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00). Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Aj čl. 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby k pozbaveniu osobnej slobody došlo „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a) až f)] musí byť „zákonné“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov (Lukanov v. Bulharsko z 20. marca 1997, § 43). Každé pozbavenie osobnej slobody zároveň musí byť v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou (Morsink v. Holandsko z 11. mája 2004).

14. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ako doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že:

- ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

- bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať vplyv na objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

- bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

15. Podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj

uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera. O väzbe koná a rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie, ktorý nie je pri vymedzení dôvodov väzby návrhom prokurátora viazaný. O sťažnosti proti rozhodnutiu súdu alebo sudcu pre prípravné konanie o väzbe koná a rozhoduje nadriadený súd. Pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného, a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch.

16. Podľa § 76 ods. 1 Trestného poriadku väzba v rámci základnej alebo predĺženej lehoty väzby v prípravnom konaní a väzba v konaní pred súdom môže trvať len nevyhnutný čas. Podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku základná lehota väzby v prípravnom konaní je sedem mesiacov, prokurátor je povinný prepustiť obvineného na slobodu najneskôr v posledný deň tejto lehoty, ak nepodá najmenej dvadsať pracovných dní pred jej uplynutím obžalobu... alebo sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie tejto lehoty. Podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodne o väzbe alebo o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní tak, že aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis predložený nadriadenému súdu najneskôr päť pracovných dní pred uplynutím lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo pred uplynutím lehoty väzby v prípravnom konaní; nadriadený súd rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo lehoty, ktorá sa má predĺžiť... Predĺžiť lehotu väzby možno len vtedy, ak návrh podľa odseku 2 bol podaný včas a ak nebolo možné pre obťažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Predĺženie lehoty väzby môže trvať až sedem mesiacov, lehota väzby v prípravnom konaní však nesmie presiahnuť dĺžku podľa odseku 7.

17. Podľa § 76 ods. 6 Trestného poriadku celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť

- a) dvanásť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin,
- b) tridsaťšesť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin,
- c) štyridsaťosem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.

Podľa § 76 ods. 7 Trestného poriadku z lehoty uvedenej v odseku 6 pripadá na prípravné konanie najviac

- a) sedem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin,
- b) devätnásť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin,
- c) dvadsaťpäť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.

18. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia... .

19. Sťažovateľ tvrdí, že k porušeniu jeho základných práv a slobôd podľa čl. 1 ods. 2, čl. 17 ods. 1 a 5, čl. 19 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 1 a 3, čl. 6 ods. 1 a 2, čl. 8 ods. 1 a čl. 13 dohovoru došlo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tost 36/2013 z 28. novembra 2013 v spojení s uznesením špecializovaného súdu sp. zn. Tp 37/2013 z 19. novembra 2013.

II.A

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 1 a 3, čl. 6 ods. 1 a 2, čl. 8 ods. 1 a čl. 13 dohovoru

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd poznamenáva, že vo svojej judikatúre už opakovane

konštatoval (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09), že ide o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľné ustanovenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktoré je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

22. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

23. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení a ani konaniami o občianskych právach alebo záväzkoch, ako to vyžaduje citovaný článok dohovoru. Väzobným konaním podľa názoru ústavného súdu nemôže dôjsť k porušeniu práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru aj z dôvodu, že túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru. Ústavný súd v tomto smere poukazuje aj na stabilnú rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej osobnú slobodu chráni čl. 5 dohovoru (rozsudok ESĽP de Wilde at al v. Belgicko z 18. 6. 1971, AČ. 12, § 65, § 67, § 71 – 77 etc.). Článok 6 dohovoru teda upravuje právo na spravodlivý proces, a zásadne sa teda nevzťahuje na konanie o väzbe pre ktoré platí špeciálna, pokiaľ ide o procesné záruky poskytnuté osobe nachádzajúcej sa vo väzbe v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na slobodu a bezpečnosť (napr. II. ÚS 15/05).

24. Článok 5 ods. 3 dohovoru sa vo svojej prvej časti vzťahuje na rozhodovanie o prvotnom vzatí do väzby a jeho účelom je ochrana jednotlivca proti svojvoľnému zadržaniu, ktorá je zaručená podrobením aktu pozbavenia slobody nezávislej súdnej kontrole bez žiadosti zadržanej osoby (rozsudok McKay v. Veľká Britania z 3. októbra 2006, § 34, pozri aj Svák, J. Ochrana ľudských práv z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práva. Žilina: Poradca podnikateľa 2003, s. 250), zatiaľ čo účelom čl. 5 ods. 4 dohovoru je umožniť osobe pozbavenej osobnej slobody [okrem iných prípustných spôsobov podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru aj väzbou v zmysle čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru] iniciovať konanie s cieľom dosiahnuť preskúmanie zákonnosti pozbavenia slobody a prepustenie na slobodu, ak sa ďalšie trvanie takéhoto pozbavenia osobnej slobody (väzby) preukáže byť nezákonné (napr. rozsudok Khodorkovskiy v. Rusku z 31. mája 2011, § 165). Ústavný súd sa nemohol zaoberať namietaným porušením sťažovateľom označeného práva podľa čl. 5 ods. 3 v spojení s čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu, pretože týmto rozhodnutím v sťažnostnom konaní rozhodol najvyšší súd o predĺžení lehoty trvania väzby v prípravnom konaní, a teda preskúmaval podmienky ďalšieho trvania väzby sťažovateľa v čase, keď sa tento už vo väzbe nachádzal. Pokiaľ sťažovateľ mienil v predmetnej veci namietat postup všeobecných súdov, ktoré rozhodli o predĺžení lehoty jeho väzby v prípravnom konaní prostredníctvom dohovoru, mal tak učiniť cez namietanie porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru, podľa ktorého každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

25. Z už uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1, čl. 5 ods. 3 v spojení s čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru a čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pretože tieto články nemajú príčinné uplatnenie v okolnostiach sťažovateľovho väzobného stíhania, ktoré boli predmetom rozhodovania uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tost 36/2013 z 28. novembra 2013 v spojení s uznesením špecializovaného súdu sp. zn. Tp 37/2013 z 19. novembra 2013 len vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy.

26. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09) teda vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľné ustanovenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy (ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru, pozn.), v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy (ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru, pozn.). V dôsledku uvedeného ústavný súd podrobil ústavnému prieskumu sťažovateľom napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tost 36/2013 z 28. novembra 2013 v spojení s uznesením špecializovaného súdu sp. zn. Tp 37/2013 z 19. novembra 2013 len vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy.

II.B

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 1 ods. 2 a čl. 47 ods. 2 ústavy

27. Sťažovateľ v podanej sťažnosti namieta porušenie čl. 1 ods. 2 a čl. 47 ods. 2 ústavy z dôvodu, že „... súd nerešpektoval práva obvineného v zmysle Viedenského dohovoru a neumožnil mu hovoriť so zastupiteľstvom SRN pri jeho zadržaní a tiež tým, že sa nezaoberal návrhom obvineného na náhradu väzby dohľadom domovského štátu podľa § 80 ods. 1 písm. c TP, ktorá vyplýva práve z pravidiel a zmlúv medzinárodného práva“.

28. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 124/04). Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať

za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03).

29. Vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že väzba sťažovateľa začala plynúť od 14. mája 2013 od 15.00 h a predchádzalo jej zadržanie sťažovateľa. Po jeho zadržaní rozhodol špecializovaný súd svojím uznesením sp. zn. Tp 37/2013 zo 17. mája 2013 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 1/2013 z 28. mája 2013 o jeho vzatí do väzby. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľom uplatnená námietka je ústavnému súdu predložená dávno po uplynutí 2-mesačnej lehoty, v rámci ktorej je možné v konaní pred ústavným súdom namietat' porušenie základných práv a slobôd. Z tohto dôvodu a vo vzťahu k tejto námietke a namietanému porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 1 ods. 2 ústavy a podľa čl. 47 ods. 2 ústavy ústavný súd odmieta sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu oneskorenosti.

30. K sťažovateľom prednesenej námietke spočívajúcej v tom, že všeobecné súdy nerozhodli, resp. sa nezaoberali možnosťou nahradenia väzby sťažovateľa odovzdaním dohľadu nad obvineným do iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde limitujúceho vzťah ústavného súdu ku všeobecným súdom, z ktorého okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom, pretože v opačnom prípade by ústavný súd nedisponoval právomocou na posúdenie takejto argumentácie (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03 a III. ÚS 201/04). Z príloh podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ pri svojom vypočutí pred sudcom špecializovaného súdu 19. novembra 2013 nežiadal, aby súd rozhodol o tomto prostriedku nahradenia väzby a sťažnosť proti napadnutému rozhodnutiu špecializovaného súdu podal iba prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry. Z uvedeného je zrejmé, že argumentáciu, ktorú sťažovateľ predkladá ústavnému súdu, neuplatnil v konaní pred všeobecným súdom, a tento nedostatok zakladá nutnosť odmietnutia sťažovateľom

podanej sťažnosti v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu.

II.C

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy napadnutým rozhodnutím špecializovaného súdu

31. V čl. 127 ods. 1 ústavy zakotvený princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

32. Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie špecializovaného súdu, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti tomuto rozhodnutiu bolo možné podať sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku ako riadny opravný prostriedok, a preto sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.D

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu

33. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

34. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 6 Tost 36/2013 z 28. novembra 2013 v podstatnom uviedol:

«Ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin, celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť 48 mesiacov (§ 76 ods. 6 písm. c/ Tr. por.), pričom z uvedenej lehoty v zmysle § 76 ods. 7 písm. c/ Tr. por. pripadá na prípravné konanie najviac 25 mesiacov.

Čo sa týka posudzovaného prípadu tu sudca pre prípravné konanie príslušného súdu (§ 24 ods. 1 Tr. por. s odkazom na § 14 Tr. por.) v prvom rade správne zistil, že návrh bol podaný v dostatočnom časovom predstihu, a teda viac ako dvadsať pracovných dní pred uplynutím základnej lehoty väzby.

Správny a v súlade s obsahom predloženého spisového materiálu je potom tiež ten záver súdu prvého stupňa, že vo veci dosiaľ nazhromaždené dôkazy i naďalej dostatočným spôsobom odôvodňujú podozrenie, že obvinený sa mal dopustiť vyššie uvedeného skutku (aj spolu s ďalšími t. č. neustálenými osobami), vykazujúceho znaky trestného činu, za ktorý mu bolo vznesené obvinenie. Pokiaľ ide pritom o podrobnejšie ozrejmienie pretrvávajúcej dôvodnosti trestného stíhania ako základnej materiálnej podmienky väzby, tak v tomto smere treba odkázať na tomu zodpovedajúcu časť zdôvodnenia napadnutého rozhodnutia (súd tu poukazuje na obsah najvýznamnejších výpovedí, či niektoré relevantné listinné dôkazy), s ktorou sa tunajší súd stotožňuje a nepovažuje preto z toho dôvodu za účelné tam zmienenú argumentáciu opakovať.

Zároveň je však ale potrebné na tomto mieste podotknúť tú skutočnosť, že v danom štádiu konania súdy nerozhodujú o vine obvineného, v dôsledku čoho nie je ani nevyhnutné, aby táto bola z doposiaľ zadovážených dôkazov jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázaná. Stačí existencia odôvodneného podozrenia zo spáchania stíhaného skutku, naplňajúceho znaky trestného činu. Požiadavka úplnej istoty sa vyžaduje až v štádiu meritórneho rozhodovania vo veci.

Vo vzťahu k ustálenému väzobnému dôvodu v zmysle § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. potom najvyšší súd poznamenáva, že tento taktiež podľa jeho názoru u obvineného aj naďalej trvá v nezmenenom rozsahu, čo o. i. znamená, že sú aktuálne i všetky tie konkrétne skutočnosti, na ktoré bolo poukazované už v predchádzajúcich rozhodnutiach. Dôvod preventívnej väzby je v danom prípade opodstatnený predovšetkým samotným charakterom konania obvineného, keď sa tento snažil sám resp. aj za pomoci ďalších nestotožnených osôb nelegálnou cestou dosiahnuť pripísanie 1 mld. eur na účet spoločnosti Faned Partners, s. r. o., vedený v ČSOB, využívúc pritom neštandardné prostriedky a postupy (za tým účelom boli predkladané aj rôzne falzifikáty). Opakovane je nevyhnutné zdôrazniť tiež to, že obvinený mal vypísaných - či už s dátumom vystavenia alebo bez neho - a pripravených ďalších 21 tuzemských platobných príkazov na úhradu a 10 cezhraničných platobných príkazov, ktoré sa rovnako týkali veľkého obnosu peňazí.

V predmetnom prípade existujú teda také konkrétne skutočnosti, z ktorých vyplýva dôvodná obava z možného spávania obvineného tak, ako to predpokladá ust. § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., keď opätovne nedá tunajšiemu súdu neupozorniť najmä na spôsob, akým sa obvinený pokúšal dostať k veľkému množstvu finančných prostriedkov, a ktorý je zrejmý už zo skôr citovanej skutkovej vety.

A napokon v súvislosti so splnením ďalších zákonných podmienok potrebných na kladné rozhodnutie o návrhu na predĺženie lehoty väzby (§ 76 ods. 3 Tr. por.), či otázkou samotnej navrhovanej lehoty, o ktorú má byť väzba obvineného predĺžená, upozorňuje najvyšší súd na nasledovné:

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Špecializovaný trestný súd sa rozhodol nevyhovieť návrhu prokurátora v celom rozsahu (ten žiadal predĺžiť lehotu trvania väzby do 14. júla 2014) z toho dôvodu, že: aj napriek tomu, že sa vo veci koná, navrhované úkony bolo možné vykonať už dávno; znalecké organizácie boli do konania pribraté neskoro

a rovnako oneskorene boli zasielané aj dožiadania o právnu pomoc, keď tieto navyše ani neboli doposiaľ vzhľadom na existujúcu väzbu a dĺžku konania urgované; z návrhu nie je zrejmé, prečo sa žiada o predĺžené väzby až na tak dlhú dobu, pričom za argumentáciu nemožno považovať iba všeobecné, vágne a nič nehovoriace nekonkrétne skutočnosti, ktorý úkon a dakedy bude vykonaný a prečo to nie je možné vykonať v kratšej lehote. Menovaný súd tiež ďalej uviedol, že hoci má za to, že prepustenie na slobodu obvineného by znamenalo možné ohrozenie dosiahnutia účelu trestného konania, v danom prípade nejde až o tak obtiažnu vec, aby ju nebolo zo strany orgánov prípravného konania ukončiť v lehote do 19. januára 2014.

Najvyšší súd sa plne stotožňuje iba s tým názorom, že prepustenie obvineného na slobodu by znamenalo hrozbu z pohľadu dosiahnutia účelu trestného konania, v ostatnom však dospel po preštudovaní predloženého spisu k inému záveru.

V prvom rade má za to, že daná trestná vec je nielen dôkazne ako i skutkovo pomerne náročná, keď obtiažnosť veci je daná už samotným charakterom stíhaného skutku, z ktorého napokon vyplýva aj časová náročnosť dokazovania. Vyšetrovanie potom i s poukazom na uvedené prebieha plynule a plánovite, pričom v postupe orgánov činných v trestnom konaní nebola zistená žiadna neprípustná nečinnosť.

Obe v danej veci zasielané dožiadania o právnu pomoc (do Spolkovej republiky Nemecko a Rakúskej republiky) boli obsahovo rozsiahle a pred ich vypracovaním bolo nevyhnutné z dôvodu ich dobrého naformulovania vykonať viaceré úkony. Tiež ako poznamenal prokurátor, zahraničné justičné orgány realizujú dožiadania až po tom, keď majú potvrdenú vyššiu mieru pravdepodobnosti o spáchaní trestného činu (viď zápisnica o výsluchu obvineného z 19. novembra 2013). A keďže na prvej strane dožiadaní je veľkým napísané „URGENTNÉ VÄZOBNÁ VEC“, nemá opodstatnenie ani tá výhrada prvostupňového súdu, že predmetné dožiadania neboli dosiaľ vzhľadom na väzobné stíhanie obvineného vôbec urgované.

Čo sa týka pribratia znaleckých organizácií, tu rovnako k ich pribratiu nemohlo dôjsť hneď po začatí trestného stíhania, resp. vznesenia obvinenia, ale museli tomu predchádzať úkony dôležité z pohľadu následného kvalifikovaného polozenia jednotlivých otázok. Tu ale na rozdiel od dožiadaní upozorňuje tunajší súd na potrebu urgovania ich urýchleného vypracovania.

Pokiaľ ide potom o tvrdenie súdu prvého stupňa o všeobecnej, vágnej a nič nehovoriacej argumentácii prokurátora ohľadne plánových úkonov, v tomto smere odkazuje tunajší na stranu 3 návrhu na predĺženie lehoty väzby, z ktorej sú zrejmé všetky tie konkrétne úkony, ktoré sa ešte plánujú v rámci prípravného konania vykonať. Po analýze listinných dôkazov (rozsiahlej e-mailovej komunikácie, ktorej časť treba preložiť; údajov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke), výsledkov znaleckého skúmania (po podaní znaleckých posudkov), ako aj výsledkov dožiadaní o právnu pomoc, ktoré bude treba preložiť (tu treba poznamenať, že ako vyplýva z obsahu podanej sťažnosti, dožiadanie zo strany Spolkovej republiky Nemecko už malo byť vybavené), bude treba opätovne vypočítať obvineného, svedkyňu Macákovú, vykonať medzi nimi konfrontáciu, tiež konfrontáciu medzi svedkyňou Macákovou a Miroslavom Tomčíkom, a vypočítať i ďalších svedkov tam bližšie uvedených.

S prihliadnutím na zmienený rozsah predpokladaných úkonov však ani najvyšší súd nepovažuje navrhované predĺženie lehoty väzby u obvineného o celých 7 mesiacov za primerané. Takéto predĺženie lehoty trvania väzby nie je v súlade s tým, že väzba má trvať len nevyhnutný čas, a že orgány činné v trestnom konaní musia postupovať vo väzobnej veci urýchlene. Najvyšší súd sa ale nestotožnil ani s predĺžením väzby do 19. januára 2014 tak, ako o tom rozhodol prvostupňový súd, ktoré naopak považuje za neprimerane krátke.

Vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu považuje najvyšší súd po zvážení všetkých skôr uvedených skutočností za primeranú lehotu do konca marca 2014, a preto rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia.»

35. Vzhľadom na obsahovú spojitosť uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tost 36/2013 z 28. novembra 2013 s uznesením špecializovaného súdu sp. zn. Tp 37/2013 z 19. novembra 2013 považoval ústavný súd za potrebné uviesť aj podstatnú časť z napadnutého rozhodnutia špecializovaného súdu:

„Zo spisu zistené skutočnosti nasvedčujú podľa názoru sudcu pre prípravné konanie, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, pre ktorý bolo vznesené obvinenie a sú aj v tomto štádiu trestného konania dané dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený Š. S.. Predovšetkým z výpovedí vypočutých

svedkýň M., R. a D., ďalej svedkov T., K. a získaných listinných dôkazov vyplýva dôvodné podozrenie, že práve obvinený Š. S. je tou osobou, ktorá jednak sama a jednak prostredníctvom iných osôb konala spôsobom uvedeným vo výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia. Existuje tak dôvodné podozrenie, že obvinený Š. S. sa popísaným konaním dopustil pokusu vyššie uvedeného trestného činu.

Pokiaľ ide o dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., teda o dôvod tzv. pokračujúcej väzby, aj tu je potrebné konštatovať, že tento dôvod väzby naďalej u obvineného pretrváva a má konkrétny charakter a konkrétny základ, spočívajúci v konkrétnych skutočnostiach, o ktoré sú opreté dôvodné obavy z eventualít spôsobov správania sa popísaných v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, tak ako boli špecifikované v predchádzajúcom uznesení sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu a tiež v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, teda že v prípade prepustenia obvineného na slobodu existuje dôvodná obava, že obvinený Š. S. bude pokračovať v trestnej činnosti, resp. dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil a tento záver bol ustálený po tom, ako obvinený v snahe získať vysoké sumy finančných prostriedkov, realizujúc buď sám, alebo za pomoci ďalších doposiaľ nestotožnených osôb neštandardné postupy a prostriedky uvedené vo výpovediach svedkýň R., D. a M., mal už vypísaných a to aj s dátumom a aj bez dátumu vystavenia ďalších 21 tuzemských platobných príkazov na úhradu a 10 cezhraničných platobných príkazov na úhradu. Obvinený si mienil otvoriť účty aj v J&T banke (výpoveď svedka T.) a na preukázanie serióznosti tomuto predložil falzifikát listu generálneho riaditeľa ČSOB potvrdzujúci pripísanie sumy 1 mld. Eur na účet spoločnosti Faned Partners, s. r. o. dňa 05. 05. 2013 s tým, že s nimi môže disponovať od 06. 05. 2013. Na základe uvedeného tak existuje dôvodná obava, že po prepustení obvineného na slobodu by sa tento správal spôsobom, ktorý predpokladá ustanovenie § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v snahe zabezpečiť si finančné prostriedky. Obava z pokračovania protiprávnej činnosti je tak opretá o konkrétne skutočnosti zakladajúce dôvodnú obavu existencie väzobného dôvodu uvedeného v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Hrozba pokračovania protiprávnej činnosti nie je len hypotetickou úvahou a sú dané konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú dôvodnú obavu z takéhoto pokračovania.

Ako konštatoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom poslednom rozhodnutí, v posudzovanej veci uvádzané konkrétne skutočnosti zakladajúce u obvineného S. dôvody preventívnej väzby vyplývajú z povahy a charakteru trestnej činnosti, ktorá mu je kladená za vinu.

Pokiaľ ide o posudzovanie toho, či prepustením obvineného na slobodu hrozí alebo nehrozí zmarenie alebo podstatné sťaženie dosiahnutia účelu trestného konania, tu sudca pre prípravné konanie poukazuje na všetky v predchádzajúcej časti odôvodnenia uvedené dôvody, na základe ktorých je konštatované, že trestné stíhanie v tomto prípade musí byť vedené väzobne. Nič nenasvedčuje tomu, že by vyššie uvádzané argumenty v tomto štádiu trestného stíhania boli akýmkoľvek spôsobom oslabené a naďalej reálne hrozí, že prepustením obvineného na slobodu by mohlo dôjsť k pokračovaniu páchania protispoločenských konaní.

Pokiaľ ide o skutočnosti uvádzané v návrhu prokurátora, že sa koná bez prieťahov dospel sudca pre prípravné konanie k záveru, že vo veci sa koná, ale podľa jeho názoru bolo možné navrhované úkony vykonať už dávno. Je nesporné, že je potrebné vo veci znalecké dokazovanie, ale v návrhu prokurátor ničím neodôvodnil za akého dôvodu boli znalecké organizácie pribraté do konania až 12. 8. 2013 resp. 25. 10. 2013 a rovnako tak boli dožiadania o právnu pomoc zaslané až v dňoch 11. 7. 2013 resp. 18. 9. 2013, pričom rovnako tak zo spisu nebolo zistené, že by vzhľadom na existujúcu väzbu a dĺžku konania boli doteraz vôbec urgované. Rovnako tak z obsahu návrhu nie je zrejmé, prečo sa žiada o predĺženie väzby až na tak dlhú dobu, pričom za argumentáciu nemožno považovať iba všeobecné, vágne a nič nehovoriace nekonkrétne skutočnosti, ktorý úkon a dokedy bude vykonaný a prečo nie je možné tento úkon vykonať v lehote kratšej ako v dobe nasledujúcich sedem mesiacov, na ktorú dobu sa má väzba predĺžiť. Pokiaľ ide o vyjadrenie prokurátora prečo boli znalecké organizácie priberané tak neskoro, tak tieto považuje sudca pre prípravné konanie za nenáležité a nedôvodné pre žiadanie predĺženia väzby na ďalších sedem mesiacov a tiež prokurátor neodôvodnil, z akého dôvodu nebolo možné navrhovaný konkrétny úkon vykonať už skôr.

Podľa § 2 ods. 6 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súdy sú povinné väzobné veci vybavovať prednostne a urýchlene.

Uvedeným zákonným ustanovením sa orgány prípravného konania v predmetnej veci, podľa názoru sudcu pre prípravné konanie, dôsledne neriadili, keď pribrali do konania znalecké organizácie a doteraz nevykonali úkony, ktoré vykonané mohli byť, pričom oneskorené vykonanie resp. nevykonanie týchto úkonov náležite zdôvodnené nebolo. Nebolo ani náležité zdôvodnené prečo sa žiada o predĺženie väzby o sedem mesiacov a prečo nie je možné ukončiť vyšetrovanie v lehote kratšej.

Nesporný je fakt, že prepustením obvineného na slobodu hrozí pokračovanie v páchaní trestnej činnosti z jeho strany a ukončeniu vyšetrovania v podstate bráni len vypracovanie znaleckých posudkov, výsluch svedkov, a zaslanie dožiadaní od dožadovaných subjektov, ktoré úkony podľa názoru sudcu pre prípravné konanie je možné vykonať v podstatne kratšej dobe a to zintenzívnením postupov orgánov prípravného konania tak, aby tento postup zodpovedal zákonnému postupu danému ust. § 2 ods. 6 Trestného poriadku a teda za primeranú dobu považuje sudca pre prípravné konanie lehotu najneskôr do 19. januára 2014, kedy je zároveň možné aj realizovať ďalšie príslušné úkony zo strany orgánov činných v trestnom konaní za účelom meritórneho rozhodnutia vo veci.

Z uvedených dôvodov potom návrhu prokurátora vyhovieť bolo a väzba bola predĺžená do 19. januára 2014, pričom považuje sudca pre prípravné konanie za potrebné uviesť, že vzhľadom na charakter uvedenej trestnej veci, ktorá z pohľadu sudcu pre prípravné konanie nie je ani skutkovo ani právne obtiažna ani náročná, je doba predĺženej väzby do 19. januára 2014 hraničná z pohľadu len nevyhnutnosti dĺžky trvania väzby ako najvýraznejšiemu zásahu do ústavou SR a medzinárodno-právnymi dokumentmi garantovaných práv a slobôd fyzických osôb.“

36. Z čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy možno vyvodit' základné právo na osobnú slobodu, ako aj zásadu, že pozbaviť niekoho osobnej slobody možno iba z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ďalšie odseky čl. 17 ústavy uvádzajú konkrétne spôsoby pozbavenia, resp. obmedzenia osobnej slobody, ktoré za splnenia ustanovených podmienok sú prípustné. Jedným z týchto spôsobov je aj vzatie do väzby, resp. držanie vo väzbe v zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy. Preto možno uviesť, že v prípade pozbavenia osobnej slobody vzatím do väzby, resp. držaním vo väzbe je okrem čl. 17 ods. 5 ústavy vždy dotknutý aj čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy (I. ÚS 220/04). Osoba vo väzbe má právo na preskúmanie hmotných

a procesných podmienok väzby, ktoré sú určujúce pre posúdenie jej zákonnosti. Požiadavka preskúmania hmotných podmienok znamená povinnosť preskúmať okolnosti svedčiace pre a proti väzbe a rozhodnúť s poukazom na právne kritériá, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako aj prepustenie na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú (rozsudok Schiesser c. Švajčiarsko, 1979). Inými slovami, je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Tóth c. Rakúsko, 1991).

37. Z judikatúry ústavného súdu je zrejmé, že z práva nebyť vo väzbe z iného ako zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu vyplýva priama spojitosť zákonného väzobného dôvodu s rozhodnutím sudcu alebo súdu nielen pri vzatí do väzby, ale aj počas jej trvania. Povinnosť súdov vyplývajúca zo základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy postupovať v prípade trestného stíhania obvinenej osoby a pozbavenia jej osobnej slobody väzbou „spôsobom, ktorý ustanoví zákon“, vyžaduje, aby procesný postup súdu konajúceho vo veci rešpektoval nielen ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov s právnou silou zákona (v danom prípade predovšetkým Trestného poriadku), ale taktiež aj ustanovenia príslušných medzinárodných zmlúv, ktoré sú súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a v zmysle čl. 7 ods. 5 a čl. 154c ods. 1 ústavy majú pred zákonom prednosť, ak poskytujú väčší štandard ochrany základných práv a slobôd.

38. V zmysle uvedených ústavných záruk osobnej slobody musí byť preto väzba chápaná ako výnimočný prostriedok zaistenia obvineného pre účely trestného konania v prípade zistenia skutočností ustanovených zákonom, ktoré odôvodňujú nevyhnutnosť jeho použitia v záujme včasného a náležitého objasnenia trestných činov a spravodlivého postihu ich páchatel'ov. Výnimočnosti tohto prostriedku musí zodpovedať aj jeho čas použitia tak, aby väzba nepresiahla v konkrétnom prípade s ohľadom na jeho okolnosti nevyhnutnú dobu. Trvanie väzby možno totiž v konkrétnom prípade ospravedlniť, len ak existujú jasné náznaky skutočného verejného záujmu, ktoré napriek prezumpcii neviny prevažujú

nad právom obvineného na osobnú slobodu. Trvanie väzby nad lehotu, ktorá je zákonom ustanovená ako maximálna, už podľa ústavy nemožno v žiadnom prípade ospravedlniť.

39. Sťažovateľ voči napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu v spojení s dôvodmi napadnutého rozhodnutia špecializovaného súdu namietal, že *„Porušovatelia (súdy) sa nevysporiadali s argumentmi sťažovateľa (obvineného) pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby dňa 19. 11. 2013.“*

40. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu (a príslušnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia špecializovaného súdu, na ktorého dôvody poukazuje a stotožňuje sa s nimi aj najvyšší súd, pozn.) konštatuje, že z ich odôvodnenia vo vzťahu k zákonom predpokladanému ďalšiemu zotrvaníu sťažovateľa vo výkone väzby z dôvodu jej predĺženia do 31. marca 2014 nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcimi súdmi vrátane právnej úpravy práva na osobnú slobodu podľa ústavy s dôsledkom porušenia sťažovateľom označených práv a jeho ďalším nezákonným zotrvaním vo výkone väzby. Ústavný súd teda konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Zo záverov, ku ktorým dospel najvyšší súd pri predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa do 31. marca 2014 v nadväznosti na materiálne podmienky jeho ďalšieho zotrvania vo väzbe v jeho trestnej veci, pritom nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Najvyšší súd, ako aj špecializovaný súd (v príslušnej časti odôvodnenia svojho napadnutého rozhodnutia, pozn.) dostatočne podrobne skúmali pretrvávajúce okolnosti pozbavenia osobnej slobody sťažovateľa nielen z hľadiska relevantných zákonných ustanovení Trestného poriadku, ale aj z hľadiska rešpektovania základných práv a slobôd sťažovateľa garantovaných ústavou; pričom potrebu predĺženia lehoty trvania jeho väzby odôvodnila poukazom na konkrétne skutočnosti vyplývajúce z hľadiska nielen materiálnej interpretácie podmienok preventívnej väzby, ale aj potrebou vykonania rozsiahlejšieho vyšetřovania vrátane znaleckého

dokazovania. Závery najvyššieho súdu nachádzajú oporu aj v skutkových okolnostiach sťažovateľovej trestnej veci a už vykonanom dokazovaní, ktoré s prihliadnutím na závažnosť trestnej činnosti, z ktorej je obvinený, a rozsiahlosť vedeného vyšetrovania opodstatňujú jej ďalšie trvanie, a to aj v rovine dĺžky jej trvania, ktorá v čase podania ústavnej sťažnosti trvala v podstate pol roka, čím nebola v rozpore s § 76 ods. 7 Trestného poriadku. Ústavný súd teda konštatuje, že všetky sťažovateľom prednesené argumenty, ktoré boli zohľadnené súdom prvej inštancie, boli prítomné aj v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu, ktorý sa s nimi vo svojom napadnutom rozhodnutí vysporiadal aj s ohľadom na zákonom predpokladané ďalšie zotrvanie sťažovateľa vo výkone tzv. „preventívnej väzby“ a jej predĺženie podporili zmysluplnou argumentáciou a potrebou vykonania konkrétnych dôkazov. Podľa názoru ústavného súdu tak skutkové zistenia podporené vykonávaným dokazovaním, ako aj z nich odvodené závery najvyššieho súdu vychádzajúce zo záverov špecializovaného súdu sú na základe týmito súdmi prezentovanými myšlienkovými postupmi a hodnoteniami dostatočne odôvodnené a dávajú odpovede na všetky pre záver o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku podstatné skutkové a právne otázky. Vzhľadom na uvedené ústavný súd vníma sťažovateľom predstretú námietku ako zjavne neopodstatnenú, čo podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde zakladá dôvod odmietnutia sťažnosti v tejto jej časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Napokon ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že dôkazom primeraného zhodnotenia dĺžky trvania väzby sťažovateľa vo veci konajúcimi orgánmi činnými v trestnom konaní je aj samotná skutočnosť, že sťažovateľ bol príkazom prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn. VII/2Gv 76/2013 z 29. mája 2014 prepustený z väzby na slobodu.

41. Sťažovateľ namietal taktiež porušenie svojho práva na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru, porušenie ktorých vidí v tom, že „... z napadnutých uznesení porušovateľov vyplýva, že napriek nereálnosti celého obvinenia a nedôvodnosti väzby sťažovateľa, porušovateľom je zrejmé, že k činu došlo, že sa jedná o trestný čin a že ho spáchal obvinený, čo však v rámci celého konania doposiaľ nebolo preukázané a zakladá to obavu, či porušovatelia naozaj... postupujú vo veci neustranne a nezaujato.“. V tejto súvislosti sťažovateľ namietal aj porušenie čl. 49 ústavy, ktoré videl

v tom, že „... konanie sťažovateľa nemožno vôbec považovať za protiprávne konanie a teda ani za trestný čin a že k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu podvodu v predmetnej veci ani nemohlo reálne dôjsť, rovnako nemohlo dôjsť k uvedeniu banky do omylu.“.

42. Ústavný súd vo vzťahu k odôvodnenosti podozrenia pri vznesení obvinenia vo svojej judikatúre uviedol, že Trestný poriadok (ako zákon, na ktorý poukazuje ústava vo svojom čl. 17 ods. 2) nevyžaduje, aby existencia dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu bola podložená aj zodpovedajúcimi dôkazmi proti obvinenému. Pri rozhodovaní o väzbe postačuje dostatočne preukázať podozrenie, že obvinený spáchal skutok, ktorým naplnil znaky skutkovej podstaty príslušného trestného činu. V tejto súvislosti je, naopak, potrebné zdôrazniť, že až po vznesení obvinenia sa v rozhodujúcej miere otvára priestor na dokazovanie v prípravnom konaní, v dôsledku čoho sa dôvodnosť vzneseného obvinenia postupne „odkrýva“ (t. j. buď potvrdzuje, alebo vyvracia) práve dokazovaním. Samotné dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku rátajú s existenciou takéhoto dokazovania počas prípravného konania (m. m. IV. ÚS 383/04, IV. ÚS 217/2013).

43. Vo vzťahu k dôvodnému podozreniu ako materiálnej podmienke uvalenia väzby ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť, že v súlade s judikatúrou EŠLP sa uznáva, že „dôvodné podozrenie“ („reasonable suspicion“) treba považovať za dôležitú súčasť záruk každého proti jeho svojvoľnému zatknutiu alebo väzbe. Dôvodné podozrenie predpokladá existenciu faktov alebo informácií, ktoré by objektívnemu pozorovateľovi umožnili úsudok o tom, že konkrétna osoba mohla spáchať trestný čin, pričom jeho dôvodnosť závisí vždy od všetkých okolností každého konkrétneho prípadu (rozsudok EŠLP vo veci Fox, Cambell a Hartley v. Veľká Británia z 30. 8. 1990). Inými slovami, bolo by nelogické predpokladať, že pri vznesení obvinenia musí byť trestný čin jednoznačne definovaný a aj preukázaný, keďže práve toto je cieľom následného vyšetrovania, ako aj prípadného súdneho rozhodnutia. Dôvodnosť postavenia obvineného pred súd (dôvodnosť súdneho štádia trestného konania) vyžaduje podstatne vyššiu mieru podozrenia proti obvinenému v porovnaní s intenzitou dôvodného podozrenia pri vznesení obvinenia, pretože obžaloba obvineného musí byť založená na dôkazmi podložených skutkových zisteniach orgánov

prípravného konania zodpovedajúcich požiadavke náležitého zistenia skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie súdu. V dôsledku uvedených úvah, ako aj zo zistení ústavného súdu vyplýva, že materiálnou podmienkou sťažovateľovej väzby bolo práve dôvodné podozrenie zo spáchania závažnej trestnej činnosti, ktoré bolo v počiatkových fázach prípravného konania primerane podporené aj dôkaznými prostriedkami, v dôsledku čoho považuje ústavný súd sťažovateľom prednesené námietky týkajúce sa porušenia práv podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru za zjavne neopodstatnené.

44. K dôvodnosti vzneseného obvinenia v okolnostiach namietaného porušenia práva podľa čl. 49 ústavy ústavný súd poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru (IV. ÚS 55/09, IV. ÚS 180/09), z ktorej vyplýva, že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie ochrana individuálnych práv a slobôd. V širších okolnostiach ústavný súd odkazuje aj na to, že právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby na súde prokurátorom alebo iného rozhodnutia v prípravnom konaní nie je súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03). Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania alebo je potrebné prijať iné rozhodnutie v trestnom konaní, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní. Ústavnému súdu ako nezávislému súdnemu orgánu ochrany ústavnosti nepatrí preskúmavať ich rozhodnutia a postupy, pokiaľ namietané porušenie zákonnosti nemá súčasne za následok aj porušenie základného práva alebo slobody.

45. Vo vzťahu k sťažovateľom predostretej námietke spočívajúcej v porušení jeho práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, v dôsledku toho, že „... *nemal v tomto konaní k dispozícii taký opravný prostriedok, ktorý by bol aj reálne účinný*“, ústavný súd konštatuje, že okrem sťažnosti podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku proti prvostupňovému rozhodnutiu všeobecného súdu právny poriadok Slovenskej republiky

nepozná žiadny iný účinný prostriedok nápravy v prípade rozhodovania všeobecných súdov vo väzobných veciach. Navyše, sťažovateľ proti napadnutému rozhodnutiu špecializovaného súdu tento účinný prostriedok nápravy nevyužil, keďže sťažnosť podal prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry žiadajúci o predĺženie lehoty trvania väzby. Podľa názoru ústavného súdu nie je na mieste, aby sťažovateľ vôbec namietal neexistenciu opravného prostriedku, ktorý by mu mohol privodiť priaznivejšie rozhodnutie v jeho veci, ak sám takýto prostriedok nevyužije. Navyše, z pohľadu ústavného súdu medzi inštitucionálne záruky spravodlivého rozhodovania o väzbe patrí predovšetkým právo obvineného predložiť súdu argumenty a vyjadrenia proti svojmu ponechaniu vo väzbe (napr. III. ÚS 84/06, III. ÚS 291/06), ako aj jeho právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (obdobne napr. III. ÚS 374/09). Taktiež ESĽP vo svojej judikatúre konštatoval, že požiadavky zabezpečenia kontradiktórnej povahy konania a rešpektovania „princípu rovnosti zbraní“ predstavujú základné procesné garancie („fundamental guarantees of procedure“) uplatniteľné vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody (napr. rozsudok ESĽP z 21. 10. 1986 vo veci Sanches – Reisse c. Švajčiarsko, rozsudok ESĽP z 15. 11. 2005 vo veci Reinprecht c. Rakúsko). Vždy musia byť zaručené kontradiktórnosť konania a rovnosť zbraní (napr. rozsudok ESĽP z 25. 3. 1999 vo veci Nikolova c. Bulharsko). V každom prípade však musí mať osoba vo väzbe možnosť predložiť argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe. Konanie pred všeobecnými súdmi v tejto sťažovateľovej veci splňalo všetky už uvedené požiadavky, v dôsledku čoho jeho námietku týkajúcu sa nemožnosti použitia „*opravného prostriedku, ktorý by bol aj reálne účinný*“, hodnotí ústavný súd ako účelovú, a tým aj ako zjavne neopodstatnenú.

46. K ostatným námietkam sťažovateľa týkajúcim sa porušenia jeho práv podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ videl v tom, že „*Nezákonnou väzbou a jej nezákonným predlžovaním došlo okrem iného aj k porušeniu práva na ochranu súkromného a rodinného života, nakoľko sťažovateľ je otcom*

6-ročného dieťaťa, ktorého matka zomrela a jeho väzba je v rozpore so zákonom výrazne ovplyvnila aj jeho blízku rodinu“, ústavný súd konštatuje, že keďže nezistil porušenie čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy, nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto sťažovateľom označených práv, ktoré sú zákonným dôsledkom jeho väzby, v dôsledku čoho ústavný súd považuje aj uvedenú námietku sťažovateľa za zjavne neopodstatnenú.

47. Na základe uvedených skutočností a dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu, ako aj s prihliadnutím na svoju judikatúru, podľa ktorej možno za zjavne neopodstatnenú sťažnosť považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 66/02, III. ÚS 263/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 198/07), ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto jej častiach (bod 41 až 46, pozn.) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd nemohol zaoberať ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. augusta 2014